

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 5 stycznia 2017 r.

Poz. 70

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II.4131.2.265.2016 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 3 stycznia 2017 r.

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 3, art. 85, 86 i 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446 ze zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

uchwał Rady Gminy Zaleszany z dnia 25 listopada 2016r:

- 1) Nr XXIII/281/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Agatówka,
- 2) Nr XXIII/282/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Dzierdziówka,
- 3) Nr XXIII/283/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Kępie Zaleszańskie,
- 4) Nr XXIII/284/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Kotowa Wola,
- 5) Nr XXIII/285/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Majdan Zbydniowski,
- 6) Nr XXIII/286/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Motycze Szlacheckie,
- 7) Nr XXIII/287/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Obojna,
- 8) Nr XXIII/288/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Pilchów,
- 9) Nr XXIII/289/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Skowierzyn,
- 10) Nr XXIII/290/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Turbia,
- 11) Nr XXIII/291/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Wólka Turebska,
- 12) Nr XXIII/292/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Zaleszany,
- 13) Nr XXIII/293/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa Zbydniów

w części dotyczącej:

- § 1 ust. 4 pkt 1 w zakresie słów: „Przewodniczący Rady Sołeckiej, a w przypadku jego nieobecności” oraz pkt 2 w zakresie słów: „ ani Przewodniczący Rady Sołeckiej”,
- § 1 ust. 7 w zakresie słów: „Przewodniczącego Rady Sołeckiej, a gdy to będzie niemożliwe,”
- § 1 ust. 8 pkt 1, pkt 2 w zakresie słów: „w uzgodnieniu z Przewodniczącym Rady Sołeckiej” oraz pkt 3 w zakresie słów: „a w razie jego nieobecności, Przewodniczący Rady Sołeckiej” .

**z up. Wojewody Podkarpackiego
DYREKTOR GENERALNY URZĘDU**

Marcin Zaborniak

Uzasadnienie

Uchwały Rady Gminy Zaleszany podjęte na sesji w dniu 25 listopada 2016r. począwszy od Nr XXIII/281/2016 do Nr XXIII/293/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa (...) zostały doręczone organowi nadzoru w dniu 5 grudnia 2016r. Przedmiotowymi uchwałami Rada Gminy Zaleszany wprowadziła jednobrzmiące zmiany do statutów poszczególnych sołectw. W podstawie prawnej ww. uchwał powołano art. 35 ust. 1 i 3 i art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446 ze zm.).

Przeprowadzona przez organ nadzoru analiza uchwał wykazała, że akty te naruszają obowiązujące przepisy prawa, w związku, z czym w dniu 21 grudnia 2016r. zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia ich nieważności we wskazanej części.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że stosownie do przepisu art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym zwanej dalej „ustawą”, uchwała rady gminy w sprawie nadania statutu sołectwu, jak również uchwała zmieniająca statut sołectwa jest aktem prawa miejscowego, który zgodnie z art. 87 ust. 2 Konstytucji RP, zaliczany jest do źródeł prawa powszechnie obowiązującego na obszarze działania organów ustanawiających te akty. Odnosi się do niej zatem zasada wyrażona w art. 94 Konstytucji RP, w myśl której akty prawa miejscowego stanowią one są na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie.

Ustawowe upoważnienie do stanowienia przez radę gminy statutu sołectwa zawiera przepis art. 35 ust. 1 ustawy, stosownie do którego organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Jednocześnie w art. 35 ust. 3 ustawy ustawodawca ustalił zakres przedmiotowy unormowań, jakie bezwzględnie powinien zawierać statut jednostki pomocniczej, wskazując, iż akt ten określa w szczególności:

- 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej,
- 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej,
- 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej,
- 4) zakres zadań przekazanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji,
- 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

Natomiast przepis art. 36 ust. 1 ustawy stanowi, iż organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym - sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka.

W § 1 ust. 4 pkt 1 i n. Rada ustaliła nową treść m. in. § 13 ust. 2 i 3 statutów:

- „2. Pod nieobecność sołtysa obradom zebrania wiejskiego przewodniczy Przewodniczący Rady Sołeckiej, a w przypadku jego nieobecności członek Rady Sołeckiej upoważniony przez sołtysa.
3. W przypadku gdy Sołtys ani Przewodniczący Rady Sołeckiej nie może prowadzić Zebrania Wiejskiego i gdy nie udzielił upoważnienia żadnemu z członków Rady Sołeckiej, obradom Zebrania Wiejskiego przewodniczy członek Rady Sołeckiej wybrany zwykłą większością głosów przez Zebranie Wiejskie.”,

Z kolei w § 1 ust. 7 Rada Gminy dodała nowy zapis w brzmieniu:

„§ 25a. 1. W przypadku niemożności sprawowania funkcji przez sołtysa przez dłuższy okres, może on upoważnić do wypełniania obowiązków wynikających z przepisów, Przewodniczącego Rady Sołeckiej, a gdy to będzie niemożliwe, innego członka Rady Sołeckiej.

2. Przepisy § 16 - 24 stosuje się odpowiednio.”,

W § 1 ust. 8 pkt 1, pkt 2 i pkt 3 Rada ustaliła zapis § 26 statutów w zakresie m.in. ust. 4a, 5 i 6 o następującej treści:

- „4a. Przewodniczący Rady Sołeckiej prowadzi jej posiedzenie oraz odpowiada za jego przebieg.
5. Posiedzenie Rady Sołeckiej zwołuje Sołtys z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej 3 członków Rady Sołeckiej, w uzgodnieniu z Przewodniczącym Rady Sołeckiej.

6. Rada Sołecka ze swoich posiedzeń sporządza protokół i przekazuje do Urzędu Gminy w terminie 7 dni od dnia posiedzenia. Odpowiedzialnym za dochowanie terminu jest Sołtys, a w razie jego nieobecności, Przewodniczący Rady Sołeckiej.”,

Zdaniem organu nadzoru, regulacje wprowadzone przez Radę Gminy Zaleszany w statutach poszczególnych sołectw w § 1 ust. 4 pkt 1 w zakresie słów: „Przewodniczący Rady Sołeckiej”, a w przypadku jego nieobecności” oraz pkt 2 w zakresie słów: „ani Przewodniczący Rady Sołeckiej”, w § 1 ust. 7 w zakresie słów: „Przewodniczącego Rady Sołeckiej, a gdy to będzie niemożliwe”, w § 1 ust. 8 pkt 1, pkt 2 w zakresie słów: „w uzgodnieniu z Przewodniczącym Rady Sołeckiej” oraz pkt 3 w zakresie słów: „ a w razie jego nieobecności, Przewodniczący Rady Sołeckiej.” nie mieszczą się w zakresie normy kompetencyjnej wynikającej z art. 35 ust. 1 i 3 ustawy. Rada Gminy jest obowiązana przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego, a w ramach udzielonej jej delegacji nie może wkraczać w materię uregulowaną ustawą. Z przytoczonego wyżej przepisu art. 36 ust. 1 ustawy wynika jednoznacznie, że organami sołectwa są: zebranie wiejskie jako organ uchwałodawczy i sołtys – jako organ wykonawczy. Brzmienie art. 36 ust. 1 ustawy potwierdza, że kompetencje rady sołeckiej ograniczają się jedynie do wspomagania działalności sołtysa. Rada sołecka nie ma zatem samoistnych kompetencji i jest jedynie podmiotem doradczym oraz opiniodawczym. W konsekwencji nie ma ona uprawnień do samodzielnego działania. W ocenie organu nadzoru dotyczy to również osoby pełniącej funkcję „Przewodniczącego Rady Sołeckiej”. Oznacza to, że regulacje statutu sołectwa nie mogą zobowiązywać sołtysa do działania w uzgodnieniu z Przewodniczącym Rady Sołeckiej, gdyż działalność rady sołeckiej, a tym samym jej członków ma wobec sołtysa charakter służebny. Z tego też względu regulacje wprowadzone przez Radę Gminy do statutów poszczególnych sołectw nie są prawidłowe i pozostają w sprzeczności z ustawą (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego Lublinie z dnia 29 maja 2008r. sygn. akt III SA/Lu 178/08). Ustawa o samorządzie gminnym nie przewiduje bowiem w strukturze organów sołectwa innych, niż wymienione w art. 36 ust. 1. Ponadto żaden z przepisów ustawy nie upoważnia rady gminy do tworzenia w drodze uchwały innych organów jednostki pomocniczej gminy, takich jak „Przewodniczący Rady Sołeckiej” i jednocześnie przyznawania mu samodzielných uprawnień.

Podjmując zatem uchwały począwszy od Nr XXIII/281/2016 do Nr XXIII/293/2016 w sprawie dokonania zmian w Statucie Sołectwa (...) w części wyżej wskazanej, Rada Gminy Zaleszany w sposób istotny naruszyła przepis art. 35 ust. 1 i 3 ustawy o samorządzie gminnym.

Z tych też względów, stwierdzenie nieważności ww. uchwał Rady Gminy Zaleszany w tej części jest uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

**z up. Wojewody Podkarpackiego
DYREKTOR GENERALNY URZĘDU**

Marcin Zaborniak